

Slovenski dom

Štev. 11

V Ljubljani, 15. januarja 1936

Foto 1.

Uojna se razvija vse ostreje

Bombe in plini nad Abesinijo

Mrzlične priprave Angležev. Obupen odpor Abesincev

Addis Abeba, 15. jan. Seje danes so prišla v prestolnico prva izčrpnost in nazornejša poročila o večerajšnjih silovitih napadih italijanskega letalstva na Seket. Eno od italijanskih letal je priletelo prav do Asaba in dalje časa krožilo nad neguševim generalnim štabom in to v taki višini, da mu Abesinci niso mogli do živga. Letalo je čez nekaj časa izginilo v smeri proti vzhodu. Začudenje abesinskih vojaških krogov je zbudilo dejstvo, da letalo ni metalo bomb, kar so vsi pričakovali. Zdi se, da je bil ta polet italijanskega avijona v osrednje Abesinije čisto demonstrativnega značaja. Abesinske kroge je to dejstvo vznemirilo, zakaj bili so sprčo zadnjih dogodkov in italijanskih neuspehov prepričani, da italijansko letalstvo takih stvari ne bo več tvegalo.

Strupeni plini

Desie, 15. jan. Tp. Prve vesti, ki so govorile o bombardiranju Seketa, so vedele le, da so italijanske bombe porušile tudi cerkev, v katero se je zatekla velika množica abesinskega vernega ljudstva. Zdaj se je pa zvedelo, da niso italijanski letalci obmetavali mesta in okolice samo z ogromno množino razstrelilnih bomb, temveč, da so uporabljali tudi zažigalne bombe in plinske bombe. Ve-

liko ljudi je zaradi tega plinskega napada obolelo. Dozdej je 10 ljudi izgubilo vid, dosti drugih pa je težje poškodovanih na očeh. Torej so Italijani najbrž uporabljali iperitove bombe.

Čuden odlok abesinske vlade

Addis Abeba, 15. januarja. Tp. Danes je stopil v veljavo odlok abesinske vlade o tujih zdravnikih, lekarnarjih in bolniškem osebju. Ne more se vedeti, kaj je abesinsko vlado pripravilo do tega odloka. Po njem je namreč vsem tujim zdravnikom in vsemu tujemu zdravstvenemu osebju prepovedano izvrševati svoj poklic na ozemlju abesinskega cesarstva. Kakor je znano, so vsi zdravstveno službo v abesinski armadi organizirali tuji zdravniki, predvsem evropske in izven-evropske ekspedicije Rdečega križa. Zdaj bo delo teh ekspedicij, ki bi bile sprčo vseostrejšega in vsebrezobzirnejšega vojskovanja abesinski vojski čedalje bolj potrebne, docela onemogočeno. Kakšni bodo prizori v bodočih bojih, ko bodo Italija, kakor kaže, začeli vse pogostejše uporabljati plinske bombe, si je težko misliti. Edini razlog, ki se zdi, da je verjeten za ta ukrep, bi bil, da hočejo Abesinci obračunavati z Italijani čisto sami in da si nočejo na račun kakršnihkoli tujih državljanov in belcev nakopavati kakih novih odgovornosti. Vrhtega pa je bilo vse

težje zadržavati ogorčenje abesinskih vojakov, ki je vzplamtevalo z vedno večjo močjo proti vsem belcem, ki so prišli v Abesinijo s tem ali onim namenom.

Swich se pere

Stockholm, 15. jan. Rp. Po poročilih švedskega tiska je švedski poslanik v Rimu večeraj obiskal drž. podtajnika za zunanje zadeve Suvicha in imel z njim daljši razgovor. V tem razgovoru se je Suvich na vse načine opravičeval zaradi znanega italijanskega napada na bolnišnico švedskega Rdečega križa. Izjavil je, da je bilo bombardiranje le posledica usodne napake, ki je niso bili krivi Italijani. Kot komentar tem opravičenjem dostavljajo švedski listi, da je zaradi posledic tega bombardiranja umrlo 12 abesinskih ranjencev, ki so jih švedski zdravniki prav med napadom obvezovali.

Italijani v ofenzivi?

Makale, 15. jan. Italijanski viri trdijo, da je v ofenzivi, ki so jo začeli Italijani, padlo v njihove roke večje število pomembnejših prelazov, ki so zlasti važni, ker obvladujejo vse strateško važne položaje južno od Makale. S tem so tudi preprečili udor Abesincev za hrbit italijanskim postojankam. Več takih poizkusov so Italijani Abesincem preprečili ter jih s težkimi izgubami pognali nazaj.

Ras Mulugeta

ko prišla na oblast za dolge čase. Radi tega bodo tudi desničarske skupine napele vse sile, da levičarjem onemogočijo prevelik uspeh. Zaradi tega je povsem opravičena skrb Lavalove vlade, da po hiti z ureditvami, ki bodo blažile preostro borbo.

Po položaju sodeč, bo Lavalova vlada tista, ki bo vodila volitve, ker se vse stranke branijo v tej težki situaciji prevzeti krmilo države v svoje roke in si s tem vzeti neovirano svobodo pri agitaciji. Se bolj govori za Lavalu zunanje-politični položaj, ker je več kot gotovo, da bo imela Francija veliko besedo pri končni rešitvi italijansko-abesinske vojne, zlasti na pritisk Velike Britanije, da se končno javno razčisti stališče, ki ga Francija do tega problema zavzema.

U Avstriji ni koncentracijskih taborišč za dezertarje

Donau, 15. jan. Tp. Avstrijski vladni krogi izjavljajo z ozirom na vesti inozemskih listov, da namerava Avstrija za italijanske vojaške begunce, ki prihajajo čez tirolsko mejo, graditi obsežna koncentracijska taborišča, da so te vesti popolnoma neosnovane in zlobne. Ni res, da bi avstrijska vlada z gradnjo teh taborišč že pričela, kakor tudi ni res, da bi vlada v čemerkoli skušala omejevati svobodno gibanje teh beguncev, ki so itak po ogromni večini Nemci. Res pa je, da so bili vsi ti ubežniki sprejeti tako, kakor se spodobi za ljudi, ki so brez sredstev. Sprčo dejstva, da gre tu po večini za ljudi istega pokolenja in iste krvi, kakor je večina avstrijskega prebivalstva,

je razumljivo, da avstrijske oblasti ne morejo imeti namena, da bi tem svojim rojakom omejevale svobodo gibanja in svobodo govorjenja, pa naj bi to zahteval kdorkoli. Seer pa število italijanskih ubežnikov nikakor ni niti zdaleč tako veliko, kakor se je razširilo po prvih poročilih evropskega tiska. Begunci se niso vsi obrnili samo v Avstrijo, torej odpade tudi ta povod za koncentracijska taborišča. Pač pa si avstrijska vlada pridržuje pravico, da bo sama po svojem premisleku ukrenila glede teh ubežnikov vse, kar bo v interesu njenega prebivalstva in njenega notranjega reda primerno in potrebno.

Francoske volitve

Pariz, 15. jan. Včeraj se je francoski parlament sestal na poslednje zasedanje pred volitvami. Nove volitve se bodo najbrže vršile koncem meseca aprila, da se tako prihrani Franciji volivna borba, o kateri smo vsi prepričani, da bo zelo burna in ostra. Fronta levičarskih strank bo gotovo poskušala spravi v akcijo ves svoj agitacijski aparat, ker se nadeja volivne zmage in bi ta-

Upor v vojski rasa Mulugete

80 upornikov na vešala, 150 brez nosa in ušes

Asmara, 15. jan. Italijanski poročevalci javljajo senzacionalne vesti o uporuh abesinskih čet v aremadi rasa Mulugete. Upor je nastal zaradi nezadostne oskrbe te armade in zaradi gladu, ker je dovoz hrane povsem izostal, na bojišču samem pa ne morejo ničesar več vzeti ondotnemu prebivalstvu, ker so ga do kože izropale čete, ki so korakale skozi te kraje že

pred četami rasa Mulugete. Castniki te armade so skušali na miren način vzpostaviti red, vendar jim to ni uspelo, naka se je rasa Mulugeta odločil na drakonične kazni. Dal je obesiti 80 upornikov, a 150 tim je dal porezati nosove, usesa ter iztakniti oči.

Iz istega vira prihaja tudi vest, da je neka večja italijanska patrila v tembienskem sektorju ujela neko abesinsko provijantsko kolono ter oplenila več kakor tisoč vreč moke. Ta izguba pomeni za Abesince mnogo večjo škodo, kakor pa če bi izgubili več tisoč vojakov.

Premestitve sloven. profesorjev

Belgrad, 15. jan. m. Z ukazom kraljevskih namestnikov so prestavljeni naslednji profesorji: na II. realno gimnazijo v Ljubljani: Malnar Josip iz Kranja, Ivančič Adolf iz Kranja, Favaj Ivan iz Ma-

ribora, dr. Piskernik Angela iz Novega mesta, Tomišek Vlasta iz Kočevja in Žitko Vladimir iz Siska na III. realno gimnazijo v Ljubljani.

Evropa s skrbjo gleda na Ren

Pariz, 15. jan. Vse pariško časopisje posveča veliko pozornost vestem iz Berlina, po katerih misli hitlerjevska Nemčija zasesti s svojo vojsko demilitarizirano porensko cono. Francozi so presenečeni nad tonom nemškega časopisja, ki brez prikrivanja izjavlja, da bodo Nemci to izvršili brez ozira na mirovne dogovore in brez ozira na stališče držav velesil, ki so pri tem vprašanju zainteresirane. Najbrž se pariško časopisje čudi stališču Velike Britanije, odkoder dosedaj ni bilo čuti nikakega glasnejšega protesta proti nemški nameri, iz česar ti listi sklepajo, da to ne povzroča Angliji nikakih skrbi. Petit Parisien piše: Hitlerjevska Nemčija se mrzlično oborožuje. Ko bo oboroževanje do-

seglo odgovarjajoče stanje, bo berlinska vlada skušala najbrže se to pomlad izkoristiti težko in zapleteno mednarodno situacijo, tako zaradi italijansko-abesinske vojne, kakor tudi zaradi neodjenljivega stališča Japonske na Daljnem vzhodu in bo zasedla demilitarizirano porensko fronto. List opozarja Nemčijo, naj bo previdna, ker bi tak korak berlinske vlade izjaval težke posledice in prisilil države podpisnice ločarskega dogovora na protikupe. Nemčija naj ne misli, da bo zasedbo problem demilitarizacije Porenja za vselej rešen. Upre se bodo temu ne samo Francija, Anglija, Italija in Belgija, temveč bo stopila v delo tudi Zveza narodov.

Ameriško vrhovno sodišče, ki je razveljavilo Rooseveltove kmetijske zakone

„Vodja“ železnitarjev vzel slovo

Ljubljana, 15. jan. Načelnik direkcije državnih železnic v Ljubljani, veliki vodja železnicaške organizacije, g. Ivan Deržić, je vzel slovo od bele Ljubljane, ker je bil premesčen v subotisko železnico direkcijo. Njegovi politični sodelavci in veliki prijatelji so mu v Kazini priredili poslovilni večer, na katerem so se pojavili dr. Drago Marušič, Ivan Pucelj, Milan Mravlje in drugi. Zastopniki železnicaških organizacij pa so se radi političnega značaja tega večera vzdržali udeležbe. Prisrčnost slovesa je najbolj povzdignil stari prijatelj gromke besede poslanec Milan Mravlje, ki ni štedil s hujskaškimi napadi na današnji režim, ki se po njegovem mnenju ne more ponašati z zaupanjem naroda, ki ga pa uživajo tisti, v čijih krog spada poslanec Milan Mravlje. Bivši ban dr. Dinko Puc, ki se tega večera ni udeležil, je poslal oprostilno pismo strogo politične vsebine. Govornikom se je zahvalil g. Deržić in proroško izrazil veliko nado v tolarbo svojih prijateljev, da ne bo minilo leto, ko se bo zopet znašel v njih sredini. Tudi mi izražamo veliko željo, da bi g. Deržića po enem letu spet videli v Ljubljani, kar najbrže ne bo nemogoče, ker bo prihodnje leto g. Deržić izpolnil dobo, ki je potrebna za pokoj.

Minister dr. Krek v Ljubljani

Danes predpoldne ob pol 10 je prisel v belgradskim brzdovlakom minister brez listnice dr. Miha Krek. Popoldne odpotuje v Zagorje ob Savi, kjer ima zvečer politični zbor JRZ, nakar se g. minister takoj iz Zagorja vrne v Belgrad.

Po zasluzenju

V zadnjem času je vršila posebna komisijabanske uprave revizije o poslovanjih posameznih občinskih uprav. Ta komisija je ugotovila v nekaterih občinah velike nerednosti. Posebno so se te dogajale v občinskem poslovanju onih občin, ki

so jih upravljali župani, izvoljeni za časa Marušič-Kramerjevega oblastništva na znanih občinskih volitvah. Občinske odbore in župane, ki niso znali gospodariti z ljudskim denarjem, je moral ban seveda razrešiti njihove dolžnosti. Včeraj je ban g. dr. Marko Natlačen izdal odločbo, s katero je razpuščen ves občinski odbor v St. Jerneju na Dolenjskem. Tamošnji župan Anton Radkovič je bil izvoljen na svojevrsten način pri zadnjih občinskih volitvah ter je bil nosilec JNS liste. Upamo, da bo g. ban, ki uživa povsod vsestransko zaupanje ljudstva, v vseh primerih, kjer je treba, ukrenil isto, kakor je to storil z občinske upravo v St. Jerneju.

Belgrad, 15. jan. m. Davi se je vrnil v prestolico minister za socialno politiko in ljudsko zdravje ter zastopnik ministra za telesno vzgojo ljudstva Dragiša Cvetković, ki je pretekli teden prepotoval skoraj vso Južno Srbijo ter imel v vseh večjih krajih politične konference in shode s pristaši JRZ. Vsi ti shodi so bili dobro obiskani.

Vremenska poročila

Bled jezero: plus 1, oblačno.
Boh. Bistrica: plus 1, pooblačilo se je, mirno, snega v dolini ni.
Kranjska gora: minus 3, temperatura se dviga, pooblačilo se je, vetrovno, 10 cm sneja.
Rateče Planica: minus 3, temperatura se dviga, pooblačilo se je, vetrovno, 10 cm sneja.
Vrščič, 25 cm sneja.
Piarca: minus 1, 20 cm sneja, 2 cm novega snega, smuka ugodna.
Pekljuka: minus 5, megleno, na 30 cm podlage 5 cm novega snega, smuka dobra, skakalnica uporabna.

Sinoči tri važna predavanja

Dr. ing. Miroslav Kasal

V dvorani II. nadst. v »Zvezdic« je bilo napovedano sinoči za osmo uro predavanje univ. prof. dr. Kasala o novih predpisih glede armiranega betona. Že pred napovedano uro pa je bila dvorana tako polna, da novoprihajajoči poslušalci niso mogli več v dvorano in se je zato predavanje prenese v spodnjo veliko dvorano. To dvorano so napolnili predvsem mladi tehniki, dalje gradbeniki in sploh ljudje iz gradbene stroke.

Pred predavanjem je pozdravil navzoče in predavatelja g. ing. Mačkovec, ki je nato prosil predavatelja, naj prične s svojimi izjavami.

1. februar: obrat

»Dobili smo torej nove predpise za železobetonske konstrukcije,« je dejal g. dr. Kasal. »Na žalost to niso jugoslov. norme, marveč švicarske. Računanje po teh predpisih je v smislu odredbe ministrstva obvezno v naši državi že od 1. februarja, tako da ostanejo dosedajni nemški predpisi v veljavi samo še 14 dni. Dosedaj smo računali po nemških predpisih, ki so bili pri nas veljavni, dasi se tudi s temi predpisi nismo popolnoma strinjali. Rekli pa so, da so ti predpisi zanič in računati bomo morali po švicarskih. Namen mojega predavanja je ta, da opozorim na bistvo in na dušo predpisov. Gre za to, da se porazgovorimo, kaj ti predpisi prinašajo: kaj dobrega in kaj slabega ter, ali je to za napredek naše stroke dobro ali slabo.«

Nemški predpisi — švicarski predpisi

Bistvo razlike med nemškimi in švicarskimi predpisi je v tem, da nudijo švicarski predpisi višjo napetost, obenem pa stavijo veliko več zahtev na kvaliteto izdelka, na kvaliteto betona. To se vidi tudi v znanem koeficientu n ; po nemških predpisih je ta koeficient 15, po švicarskih pa 10. To je seveda velika razlika, ki se pojavi pri statičnem proračunu.

Nato predavatelj nazorno razlaga, zakaj se Nemci poslužujejo za koeficient števila 15, Švicarji pa 10, ter nadaljuje:

»Nemci so se postavili na stališče: Statični račun nam daje neko število, ki nam označuje, kako je varnost proti porušitvi. Zato so vzeli stadij, ki nastane tik pred porušenjem, to je v času, ko je na 1 cm² 200 kg pritiska. V tem slučaju velja razmerje 15. Švicarji pa so prikojili svoje stališče tako, da odgovarjajo predpisi stanju, ki je navadno pri konstrukciji pri normalni obremenitvi, to je 80 do 90 kg na 1 cm². Zato so osvojili za koeficient število 10. Imamo torej pri tem dva različna principa: nemški, ki se nanasa na zgradbo, kakršna je tik pred porušenjem, in švicarski, ki upošteva zgradbo pri normalni obremenitvi.«

Cement — materialije

Temeljito potem obrazloži predavatelj, kako je v nemških predpisih upoštevan cement, ki je grupiran po kvalitetah. V nasprotju z nemškimi predpisi pa švicarski predpisi ne poznajo ne normalnega in ne visokovrednega cementa, marveč samo: normalni beton in visokovredni beton. Splošno mnenje je, da dopuščajo švicarski predpisi višje napetosti kakor nemški predpisi iz leta 1932, ki so sedaj pri nas v veljavi in ki jih bodo s 1. februarjem zamenjali švicarski. Po tem splošnem mnenju so torej švicarski predpisi bolj širokogrudni in boljši. To je sicer res, vendar pa tako redkokdaj, da lahko rečemo, da je to res samo v izjemnih slučajih, in sicer tedaj, kadar je tako projektiranje, kakor tudi izvedba v rokah specialista.

Kakor rečeno, razlikujejo švicarski predpisi normalni beton in visoko vredni beton; to se pravi: švicarski zahtevajo od normalnega betona in od visokovrednega betona trdnost v kocki, ki je odvisna od množine cementa, ki se porabi. Nato razloži točno razmerje med nemškim in švicarskim betonom ter ugotovi, da presega švicarski beton nemškega po kakovosti za 25 do 30%.

Švicarski predpisi pri nas

»Vprašanje pa je, kako bo s švicarskimi predpisi pri nas. Po mojih izkušnjah bomo redkokdaj dosegli pri navadnem gramozu, kakršnega imamo, trdnost 300 kg na 1 cm², kakor bi moralo to biti po švicarskih predpisih. Kako bomo z našim materialom dosegli to trdnost, je res veliko vprašanje. Če si vse to dobro predčemo, pridemo do zaključka, da od teh novih predpisov ne bomo imeli ničesar, ker bomo malokdaj prišli v položaj, da bi mogli izrabljati trdnost, ki jo predpisujejo švicarske norme.«

V Švici so razmere popolnoma drugačne: pri nas imamo opraviti z mehkim materialom, dočim imajo v Švici mnogo granita in drugih trdih materialov. Zato imamo vtis, da od novih norm, ne samo, da ne bomo imeli nobenih koristi, marveč da te norme, ki prihajajo sedaj v veljavo, sploh niso prikladne za naše razmere v podjetniškem sistemu.

Nevarnost...

Novi predpisi predstavljajo za nas celo neko nevarnost. Ta nevarnost obstoja predvsem v sledečem: Projektant bo napravil projekt po švicarskih predpisih, podjetnik pa bo izvršil čisto navaden jugoslovanski beton. Mi bomo sicer sprejeli švicarske predpise, obdržali pa bomo svoje številkice, ki veljajo za navaden beton.

Opozoriti pa moram še na neko stvar. Rekel sem že, da temeljijo švicarski predpisi na koeficientu 10, nemški pa na 15, kar za statistiko precej pomeni. Nato razlaga predavatelj, do kakšnih rezultatov pridemo, če računamo gotove profile po nemških predpisih in do kakšnih, če računamo isti profil po švicarskih predpisih. Tudi ta izvajanja zaključuje z ugotovitvijo, da od švicarskih predpisov v praksi ne bomo imeli nobenih koristi.

Na železu nobenega prihranka

Tudi na železu nam švicarski predpisi ne prinašajo nobenih koristi. V normalnem slučaju imamo v prvi vrsti visoke stavbe. Pri teh nam švicarski predpisi v primeri z dosedanjimi ne prinašajo nikakih ekonomskih koristi. Ti predpisi sicer dopuščajo pri upoštevanju temperaturnih sprememb povečanje napetosti, vendar pa ta slučaj, da bi pri visokih stavbah upoštevali spremembe temperature, lahko izrabimo zelo redkokdaj.

V normalnih slučajih dopuščajo švicarski predpisi napetost železnih plošč 1200, v gotovih slučajih pa 1400, in sicer pri ploščah nad 12 cm. Toda to v praksi nikdar ne pride v poštev pri visokih zgradbah. Kajti pri visokih zgradbah uporabljamo plošče z največ 7,7 ali 8 cm debelino. 12 cm plošče pa uporabljamo le izjemoma. Tako pride tudi ta ugodnost v praksi le redkokdaj v poštev.

Splošen vtis

Če preštudiram te predpise, dobivam vtis, da so ti predpisi prikojeni za mostovne zgradbe; kajti vse koristi, ki jih nudijo novi predpisi, se morejo praktično izrabljati najbolj le pri mostovih, enako se upošteva tudi možnost skčenja in razširjenja radi temperature le pri mostnih zgradbah. Prav tako bomo le pri graditvi mostov prišli v možnost, da bomo zavestno računali z visokovrednim betonom. Samo tam bomo izrabili največjo napetost, ki je dopustna. Prepričan sem, da smo dobili te nove predpise ravno zaradi tega, ker so tako prikojeni in prikladni za mostove.

Predavatelj je nato zaključil svoja izvajanja z izjavo, da je rad na razpolago za pojasnila, ki bi bila potrebna, če nastane debata. Res se je razvila potem debata, ki je trajala dobre pol ure.

Tako predavanje samo, kakor nato sledeča debata sta dokazala, kako veliko je bilo za problem zanimanja. To pa je najbolj potrdil številni obisk: za svoja temeljita izvajanja je žel govornik izredno odobravanje.

Dr. Egon Stare

Predsedništvo Ljubljanskega kluba je priredilo sinoči v svojih prostorih zanimivo predavanje. Govoril je podpredsednik Ljubljanskega kluba in podprednik Jugoslovansko-čehoslovanske lige g. dr. Egon Stare o temi: »Analiza strukture čehoslovansko-jugoslovanskih gospodarskih stikov in možnost njihove poglobitve.«

To predavanje je bilo izbrano zaradi tega, ker je predmet, o katerem je g. dr. Stare govoril, prav aktualen in v veliki meri zanima tako naše gospodarske sloje kakor tudi vsjo javnost.

Kakor je bilo pričakovati, je bilo predavanje prav dobro obiskano. V posebno lepem številu so se zbrali mlajši člani Jugoslovansko-čehoslovanske lige.

Z majhno časovno zamudo je odprl večer predsednik Ljubljanskega kluba g. dr. Windischer, ki je pozdravil navzoče, posebno francoske konzula Remeranda ter načelnika generalštaba dravske divizijske oblasti polkovnika Kelterja. Nato je pozdravil predavatelja ter ga prosil, da povzame besedo.

Zakaj nazadujejo vzajemni gospodarski stiki s Čehoslovasko.

Predavatelj je po kratkih uvodnih besedah prešel na vprašanje, zakaj so začeli padati po izbruhu krize vzajemni gospodarski stiki med našo državo in Čehoslovasko republiko. Takoj po vojni so se pričele gospodarske razmere in vzajemni stiki med našo državo in Čehoslovasko zelo razvijati. Toda nade na čim ožje in izdatno skupno gospodarsko delo, so se razbile ne samo zaradi neuravnanih svetovnih razmer, temveč tudi — bodimo odkriti — zaradi neuravnanih gospodarskih razmer v Jugoslaviji. K temu pa so se pristopili nadaljnji obči vzroki, posebno, ko se je leta 1928 — v dobi najlepšega poveljnega gospodarskega razmaha — po vseh državah po Evropi pojavila zahteva po avtarkiji, ko so vse države uvajale visoke carine, dovozne kontingente in številne druge omejitve. Proti kontingentom ene države so postavile svoje kontingente druge države, proti kliringom kliringe.

Od leta 1928 do leta 1934 je padla vrednost svetovne trgovine z rekordne višine 35,6 milijard za cel dve tretjini na letnih 12,5 milijard zlatih dolarjev. Takega ogromnega poloma mednarodne trgovine ne pozna. Razlog tiči pred vsem o ogromnem razmahu svetovne izmenjave dobrin pred svetovno krizo in v nato sledenih vsomogočih umetno povzročenih omejitvah trgovskih in plačilnih možnosti, nadalje v vseobsemenem nenadnem znižanju kupne cene in seveda tudi v vseobsemenem znižanju svetovnega nivoja cen.

Sankeje naj nam odpro oči.

»Že prej je obstajala resna potreba, a sankcijami pa je postala naravnost aktualna preorientacija naše trgovine in gospodarske politike. Ti najnovejši mednarodni dogodki so, upam, odprli oči tudi najnevarnejšim »Tomažem«, ki so, upam, danes prišli do prepričanja, da je treba z vso silo in z vsemi sredstvi favorizirati čim ožje sodelovanje na gospodarskem polju predvsem z onimi državami, s katerimi nas vežejo bralske in prijateljske vezi. Položiti je treba trden temelj za nadaljnje skupno delo ne samo na političnem, marveč tudi na gospodarskem polju.«

Nato je predavatelj do temelja obdelal strukturo inozemske trgovine z Italijo, Nemčijo in Avstrijo ter je ugotovil, da je kliringov plačilni sistem sicer nepovoljno vplival na volumen svetovne trgovine, da je pa vprav ta sistem povzročil, da so se posebno države Male zveze poglobile pri proučevanju trgovih držav in da se na ta način za bodočnost sistematično pripravljajo zvišanje volumna medsebojne gospodarske izmenjave dobrin med državami Male zveze.

Ko je nato predavatelj natančno opisal strukturo uvoza in izvoza Nemčije, Italije in Avstrije, je prešel na

gospodarsko strukturo Jugoslavije.

Glede izvoza omenja: Od vsega izvoza odpade v letih 1933 in 1934 27% na živino in mesne izdelke, 20% na industrijske surovine, 16% na les in samo 10% na žito, v prvi vrsti koruzo. Pri industrializaciji naše države pravi predavatelj, da nudi Jugoslavija tipično sliko industrializacijskega procesa prve vrste.

Tuj kapital...

O tujem kapitalu, ki je investiran v jugoslovanskih bankah in industrijskih podjetjih, pravi, da so od 20 vodilnih zavodov le trije ali štirje, ki delajo samo z domačim kapitalom. Pri vseh ostalih pa sodeluje v večjem ali manjšem obsegu tuj kapital.

Aktijski kapital vseh naših podjetij se cení na 3.040 milijonov Din, od tega pa znaša samo inozemska udeležba 2.400 milijonov Din ter ima torej inozemski kapital v jugoslovanski industriji premoč kar za 81%. Francija je udeležena z 800 milij. (32%) vsega tujega kapitala, Anglija s 700 milij. (28,3%), Avstrija s 500 milij. (20,2%), Švica s 350 milij. (14%), Čehoslovaska s 300 (12%), Amerika s 300 (12%), Belgija z 250 (10%), Madžarka z 200 (8%), Italija s 100 (2,8%) Nemčija z 180 milij. (7,2%), ostanek pa odpade na švedski in poljski kapital.

Nato je govornik podal izčrpno in obširno sliko strukture čehoslovanskega uvoza in izvoza v Jugoslavijo ter sliko o zaslugah Čehoslovanske republike za povišanje našega izvoza v najnovejšem času, nakar je prešel na

razvojne možnosti medsebojnih gospodarskih stikov v bodočnosti

ter navajal predvsem posamezne produkte, ki jih Čehoslovaska republika potrebuje, mi jih pa lahko izvažamo. Naša dolžnost pa je, da gledamo na to, da se jugoslovanski izvoz manipulacijsko-tehnično izpopolni, da bodo tudi naši produkti mogli konkurirati v vsakem oziru na svetovnem trgu, ne samo kar se kvalitete tiče, marveč tudi kar se tiče pravilne ekspedicije, omotavanja itd. V tem primeru se ne bo zgodilo tako kakor doslej, da bi čehoslovaska javnost čestokrat nezaupljivo presojala naš trg in njegove zmogljivosti.

ČSR ima danes še mnogo večji interes na naš izvoz in uvoz in za naše gospodarstvo, kakor kdaj poprej. Priznati pa moramo, da je ČSR v svojo lasno trenutno škodo izdatno pomagala v najtežjih časih svetovne gospodarske krize naši najvažnejši gospodarski stroki — poljedelstvu — ter se ČSR tudi sedaj resno trudi, da naveže z nami še ožje gospodarske stike.

Nato preide predavatelj na tranzitno trgovino s Čehoslovasko republiko, na konkurenčni boj pomembnejših evropskih pristanišč, na prve uspehe tranzitne trgovine s Čehoslovasko republiko ter nadaljuje svoja izvajanja o možnosti nadaljnjega razvoja tranzitne trgovine s Čehoslovasko. Zlasti je poudarjal govornik nujno potrebo po novih parobrodskih linijah ter je razpravljal o rečni plovbi in maloantantskem poolu o lujškem prometu in čehoslovaskem hotelirstvu ter stvoril o vsakem izmed teh vprašanj nekaj končni rešume.

Predavanje je trajalo skoraj do desetih, nakar se je predsednik dr. Windischer predavatelju za temeljito podana predavanja iskreno zahvalil ter podprl predavateljeve besede s primeri iz lastnih opazovanj.

Nato se je razvil v sosedni sobi, kjer je bila pripravljena skupna večerja, prijeten družabni večer.

Miha Poločnik je predaval

Sinoči je predaval v dvorani Delayske zbornice ob nabito polni dvorani dr. Miha Poločnik o svojih doživljajih na vrvi v barih. Dr. Miha Poločnik, znan gorenski fant, predsednik Skale na Jesenicah, je s svojim predavanjem naravnost navdušil vse prisotne. Vsak, kdor je bil v barih in točno pozna polti, o katerih je govoril predavatelj, in tudi oni, ki bi morda danes prvič videli hribe in še te samo pročitane, je bil vesel tega večera.

Tudi predavatelj sam je večera lahko vesel. Rekel je v svoji skromnosti, da je morda toliko ljudi prišlo samo radi stvari, mi pa vemo, da so že vsi poznali dr. Miha Poločnika in da so morda prišli tudi vprav radi njega. Njegovo predavanje, laže bi celo rekli kramljanje v prijateljskem krogu, je bilo tako preprosto in tako polno, kot ga slišimo le redkokdaj. S 110 slikami, ki so jih dali na razpolago Jeseničani-Skalaši Pavlin, Smolej.

Korenini, Tominšek in sam s svojim 75 Din vrednim fotoaparatom, je pokazal najlepše, kar premore slovenska zemlja. Z duhovito primerjavo onih, ki nosijo vrvi in kline samo po mestu na nahrbtniku z onimi, ki imajo vrvi za to, da z njo študirajo fizikalne zakone, je povedal tudi sam, kako uporablja vrvi on sam in njegovi tovariši Jože Matevž in Stane. Z njo nas je popeljal v kraljestvo Zlatoroga: v nebeški Martuljek, v tako znano Triglavsko stepo in v najbolj nevarni Jalovec — svojo prvo prvenstveno turo.

Niso bile to besede mladega zanesenjaka, ki ne pozna nobene nevarnosti in misli, da ni moč, da bi se kje ponesrečil, ampak slepo drvi naprej. Ne, to so bile izkušene besede človeka, ki je to dobo preživel, in ki danes ve ceniti nevarnost, vrvi in dobrega tovariša. Za resno pobodo se je treba resno pripraviti in morda je prav to rešilo včerajšnjega predavatelja, da ni delil usode dr. Juga, čeprav je bil stokrat v kritičnih položajih.

Bil je lep večer, posvečen je bil temu, kar je pri nas najlepše. Hvaležni smo »Skali«, ki ga je priredila in predavatelju, ki ga je tako bogato izpolnil.

Star grešnik

30 letni delavec brez stalnega bivališča, Anton Satler se ne bo nikoli poboljšal. Šestnajstkrat so ga že obsodili na krajše in daljše zapore, pa je vedno znova kljub vsem obljubam padel v stare grehe. Tudi danes je pred sodniki malega senata bridko obžaloval svoje grehe, toda ni jim mogel omehtati srca. Obtožen je bil, da je v noči 20. oktobra zagrešil veliko tatvino na Trnovskem vrhu. Alojzu Pihlerju je vlonil v klet ter odnesel 40 kg zabele in mesa, 25 kg pšenice, 16 litrov žganja, nove usnjate gamaše, 30 kg fižola, 7 litrov vina, 4 kokoši in 40 Din gotovine. Dejanje je pred sodniki priznal. Ker je nepoboljšljiv tat, ki se pošteno obnaša takrat, ko ga imajo v zaporu, so ga obsodili na 2 leti in 2 meseca roboje, 2 leti izgube častnih pravic ter na 3 leta pridržanja po prestani kazni.

Naročajte

„Slovenski dom“

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sredo, 15. januarja: Sv. Maver.

Jutri, četrtek, 16. januarja: Sv. Marcell.

Kaj bo danes

Prosvetni dom Trnovo: 9. prosv. večer. Humorično predavanje monsg. V. Šteška. Začetek ob 20. uri.

Dvorana v župnišču pri Sv. Petru: sestanek fantovskega odseka s predavanjem g. Žagar-Sanavala. Začetek ob 20. uri.

Predavanje o davku. V nedeljo 19. t. m. ob 10 dopoldne priredi Obrtna zveza v hotelu Strukelj predavanje o davku in davčni napovedi. To predavanje je zlasti važno za obrtnike in sploh vse pridobitne kroge, ki imajo največ opravka z davčnimi predpisi.

Berati, delomirneži, sumljive ženske. Včeraj zjutraj je bilo opaziti v severnem delu mesta več policijskih organov kakor navadno. Sele ko je stopil v akcijo tudi policijski avto, se je zvedelo, da je policija izvršila racijo. Pri tej priliki je bilo odvedenih na policijo več oseb, ki so brez potrebnega dovoljenja beračile, dalje nekaj delomirnežev in nekaj sumljivih žensk, ki so večinoma že stare znanke policije.

Uhanje, verizice in prstane, deloma zlata, deloma srebrne, je ukradel v noči na 13. januar iz cerkve v Adergasu pri Senčurju raz Marijin kip nek neznan moški, star okrog 50 let, plešast in oblečen v črno sukno s črnim klobukom na glavi. Neznane, ki ga išče policija, se je zatekel najbrž v mesto.

Dva bosanska junaka. V neki gostilni na Sv. Petra cesti sta se sprla in zgrabila dva Bosančana ter se povrh začela ometavati s pepelniki, ki so bili na mizi. Prinesla nista niti veliki šipi, v katero je prišel pekelnik. Sipa je seveda razbita in trpi gospodar radi tega okrog 1000 Din škode. Oba bosanska petelina se sedaj hladita v policijskih zaporih. Odgovarjati bosta morala za poškodbo tuje lastnine in radi kršitve javnega reda in mira. Ko se polem docela spokorita, jih bo policija poslala, odkoder sta prišla.

Gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

15. januarja, sredo: Kako zabogaš. Red Sreda.

16. januarja, četrtek: Zaprio (generalka).

17. januarja, petek: Pesem s ceste. Premijera.

Proslava 35 letnice umetniškega delovanja Josipa Gradiša-Daneša. Izven.

Opera

15. januarja, sredo: Presnetani grad. Red A.

16. januarja, četrtek: Salome. Red Četrtek.

17. januarja, petek: Zaprio.

Radio

Sreda, 15. januarja: 12.00 Pesmi in plesi iz Španije (plošče) 12.45 Vremenska napoved, poročila 13. Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Orkestralni koncert (plošče) 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaj 18. Sola in smučeh (g. Janko Sieberl) 18.20 Strojček in njegovo burkasto življenje (XIII. slikan) 18.30 Pogoltni morskotnik (el. rad. dram. druž.) 18.40 Organi zveza berlinske olimpijade (dram. M. Foerster) 19. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nae. ura: Mesečni kulturni pregled — iz Belgrade 20. Zbor mladih harmonikarjev in pevcev vodi g. prof. Pavel Randžić 21. Snevi in na. pevi iz raznih oper: Vokalni koncert g. Roberta Primozica, opernega baritonista: vmes igra Rad. orkester 22. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Polovnanje od severa do juga (tlaški orkester). Konc. ob 23.

Sreda, 15. januarja: Belgrad: 19.30 Narodne pesmi 20.50 Plesna glasba — Zagreb: 20. Prens iz Ljubljane — Dunaj: 19.30 Simfonični koncert 21.50 Vojaška godba 22.45 Zabavni koncert — Budimpesta: 19.45 Plošče 21.40 Jeno-Hubayev koncert 22.35 Toskanska narodna glasba — Rim-Bari: 20.35 Zandonaleva opera: Romeo in Julija — Praga: 19.45 Orkester 20.30 Walloveya radijska igra — Prost dan: 22.15 Pester večer — Pariz: 20. Oboroževanje nove odjane postaje Sosnowlea 20.57 Chopinov koncert — Berlin: 20.45 Nemške melodije — Königsberg: 21.30 Stara Nizovanska — Hamburg: 20.45 Orkester in Lannerjevi valčki — Frankfurt: 20.45 Strečkove skladbe — Lipsko: 20.45 Ruska glasba — Stuttgart: 20.45 Lisztova skladbe.

Mariborski gangsterji pred sodniki

Tudi Maribor ima svoje podzemlje. Zimo preživlja po raznih šupah in v kletih dravske vojašnice, v poletnem času si pa izbere za svoje bivališče hotel pri zelenem travniku, tam zadaj za Tremi ribniki in v Betnavskem gozdu. Podzemlje je organizirano prav po vzoru ameriških gangsterjev v razne večje ali manjše bande. Nekateri se bavijo s poklicnim tihotapstvom, druge s sličnimi nepoštenimi dejanji, vsem pa je svojega delamirneži in veselje do brezdelnega, lahkega in zapravljenega življenja. Zaradi bližine meje se v bandah znajdejo mnogokrat težki zločinci, ki v kratki dobi svojega zgoščevanja, zapuščajo sledove na mariborskih blaginjah.

Danes dopoldne se je zbralo pripradništvo mariborskega podzemlja skoraj korporativno na sodišču, v veliki razpravni dvorani. Kar gledali so gospodje na sodišču, odkod se jemljejo te sumljive, slabo občlene postavbe, ki so napolnile vso dvorano. Sele ko so strážniki privedli na zatožni klop iz preiskovalnega zapora 24 letnega pekovskega pomočnika Alojza Rogana, se je stvar pojavila. Pred sodnike je prišel eden glavnih vodij mariborskega podzemlja, da se zagovarja zaradi dveh nasilnih dejanj, ki jih je izvršil v lanskem poletju. Rogana slika obtožnica kot skrajno drzne in nevarnega človeka, ki ima v mariborskem podzemlju važno besedo. Načeljuje močni toipi, ki je ponavadi taborila v Grajskem logu, za izpremembo pa se je včasih selila v Betnavski gozd. Bil je zaradi nasilnosti in telesnih poškodb že večkrat predkaznovan. Dne 9. julija je v Betnavskem gozdu napadel nekega Ornika Franca, na katerega je kihal jezo, ker mu je prevzel dekle. Ornik je bežal, Rogan pa z odprtim nožem za njim ter ga je zadel v roko. Prezrel mu je radijalni živec, da je sedaj Ornik na roki hrom. — Dne 14. julija pa je že zagrešil drugo nasilje. Omenjenega dne je bil s svojimi potepuhi za Tremi ribniki v Grajskem logu. Tam se je znašel tudi vojak Ahmed Masič, ki je prišel v družbi nekega dekleta. Naenkrat je videl, da ga obkoljujejo sumljive postavbe ter je zgrabil za bajonet. V tem trenutku pa ga je že napadel Rogan z nožem ter ga zabodel z nožem v prsi. Ranil ga je v pljuča ter je Masič jedva okrevljal v bolnišnici. Rogana je potem mariborska policija dolgo zasledovala. Po svojih zaupnikih je zvedela, kje se skriva ter ga je zajela z močno patruljo v neki okoliški gostilni. Pred sodniki je danes zanikal vsako krivdo. Njegovi številni tovariši v dvorani so poleg razprave z očitno napetostjo in živahnostjo spremljali, ko pa je bila razglašena sodba, so se pobrali očitno pobiti. Rogan je bil obsojen na 2 leti roboje, 2 leti izgube častnih pravic ter na 3 leta izгона iz Maribora.

Niša narodna obramba

Treba nam je narodne zavednosti

Danes nam je v lastni državi morda najbolj potrebna — zlasti nam Slovincem — **narodna zavednost**. Mnogi med nami so upravičeno mnenja, da smo zadnje petnajst let zamudili in zamudili marsikaj. Zlasti velja to — kot že rečeno — za nas Slovence. Vendar ne morda zaradi slabega našega značaja, ampak zaradi drugačnega političnega položaja v preteklosti — niso bili v toliki meri deležni naših južnejših bratov. Naš je itak alpski pasivni značaj, do skrajnosti odkrit, potrpežljiv in zvest, nam je bil sicer na neki način v preteklosti v oporo, da smo se ohranili in nismo izgubili svoje narodnokulturne sile skozi tisočletno politično suženjstvo, a je zasel v skrajno upogljivost in uslužnost pohlevnost ter sem pa tja kar v preveliko prilagodljivost in konservativnost, tako da danes, ko se nahajamo v novih svobodnih razmerah, ki kličejo po naši tvornosti, ne samo ni več na mestu, ampak utede postati celo taka tradicionalna pasivna vzgoja za naprej za nas škodljiva in usodna. V nadaljnjem se hočem izogniti prikazovanju, kako ima vprav ta naša slaba vzgojna stran, ki nam jo je dovolj predočil in zalučil v obraz naš Cankar s svojimi »Hlapci«, da bi se spametovali; kvarne posledice za notranjo ureditev našega narodno kulturnega življenja, zlasti morda z ozirom na sožitvenost istega z onim naših južnejših bratov, s katerimi smo povezani v eno državno enoto. Moj namen je le, prikazati vse to zgolj iz znanstvenih vidikov, ki prihajajo danes še vedno kot v zgodovini pri obstoju narodov v poštev in ki nas Slovence še naprej zadenejo in ogrožajo kot rod, ki se je vsedel na tako vsem vetrovom izpostavljeno točko zemljevida.

Narodno uprašanje je prvo

Danes narodnostno vprašanje smatrajo na splošno kot drugovrstno z ozirom na socialno ali še morda kako drugo, vendar je zlasti za nas Slovence eno prvih in najvažnejših vprašanj. Kakor mnogi kritiki danes prisojajo sodobnim socialnim tendencam mnogo važnosti in pomembnosti, v likor se bo v njem dvignila prava demokracija v smislu etike povprečnega človeka, tako se že od Herdera sem oglašajo mnogi tudi brez razpite romantike na ustih in brez najmanjše tendence šovinizma v ozadju, ki se povračajo k prvobitni vrednoti naroda. Ni se treba čuditi, če so to v prvi vrsti Slovani, ki tvorijo v sociološkem obličju sedanje Evrope posebno izrazito oblikovitost malih narodov, ki ni v toliki meri in pestrosti ter razčlenjenosti dana n. pr. romanski ali germanski narodno kulturni skupnosti, da o židih, teh največjih in najbolj zagrenjenih zanikovalcev narodnostnih vrednot z njihovim danes tako razkričnim »internacionalizmom«, ne govorimo posebej.

Dva razloga nas silita in naganjata, da se najprej vsi narodnostno usmerimo. Prvi tiči v naši pripadnosti k slovenski kulturni skupnosti kot posebnemu krogu narodno kulturnega življenja. Tudi slovanstvo, ki se zadnji čas sicer precej naglašuje, vendar žal le bolj na pobudo raznih motivov in kretenj »od zgoraj«, kot iz lastne slovenske narodne zavesti, ni zgolj romantična preživela fraza, ki spada samo še v muzej Vseslovanov Jana Kolarja, Bakunina, Kollotaja i. dr. in raznih Heislovanov iz našega ilirskega pokreta v preteklosti, temveč je živa ideja in končni smoter, ki klič

še vedno nas vse — zlasti po vojni — k živi so gradnji in udeležitvi. Tudi mi Slovinci pripadamo tej slovenski družini in čas je že, da se zavemo tudi velikega poslanstva, ki nam je po kulturni usodi naloženo vprav v tej smeri. Ždi se namreč, da bi slovenski narodi zamudili čas in zgrešili pot, če bi se v trenutku, ko nas kriza germansko-romanske zapadne kulture kliče na dnevni kop javnega kulturnega življenja in grajenja, ne zavabili prav te svoje kulturnozgodovinske naloge, ki se nam stavlja v težkih današnjih kulturnih prilikah. Časi razpite slovenske nesloge so minili, ker je minila nad Slovani »kragulja pesem« naših tlačiteljev: »divide et impera«... in ker nas naše tragične izkušnje iz zgodovine zblizujejo na neki višji kulturni ravni, kjer razdvajanje ni več možno, in nas vežejo v eno tvorno kulturno skupnost Slovanov. Prav sedanje časovne razmere pa so take, da nas Slovane naravnost pozivajo in vabijo k udeležitvi in nastopu na areni javnega kulturnega življenja in dela.

Slovinci in slovanstvo

Drug razlog pa, ki zlasti nas Slovence nagiblje od vseh strani še najbolj k narodnostni, pa tiči v našem posebnem geografskem in etnološkem položaju poleg že omenjene naše tradicijske narodne vzgoje. Ta »bori milijona«, za katerega rast in blagostanje so žrtvovale številne velike naše narodne osebnosti vse svoje življenjsko delo, nas kliče, da mu posvetimo več svoje pozornosti. Bili so in so še namreč trenutki, ko nas pretrese zona ob misli, da je naš življenjski tako zelo izpostavljen in tako slabo zavarovan pred vnanimi neprijatelji.

tam za Karavankami pa trpi nas Korošec brezpravnost v kulturnem pogledu ob sami zibel slovenstva, raz katero večno priznavajo našim ušesom gosposvetski zvon. Mi se morda le vse preveč pri tem zanašamo na legendarno pomoč s Pece, ne da bi se prav zavedali, da je kralj Matjaž s svojo vojsko le naša narodna zavest in pa naše narodnoobrambno delo, ki se na njej gradi. Pa tudi o kulturnem položaju naših Korošcev veliko pišejo, le da do zadnjega z vsem tem govorenjem nismo prišli bogve kako daleč: par obiskov s pesmijo in pa (mohorjanske) knjige, ki so jih leto drago zacarili — to bo pa tudi kmalu vse, kar mi storimo —. Nikjer ni kake večje zasluge, kakega smoteno izvajanja načrta... Leto za leto bolj se potapljajo naši bratje za Karavankami v nemškem morju, ki ga predstavljajo nemške šole in pomemnevalnice, našo inteligenco pa tvori le peščica duhovnikov, ki zazdaj še prihaja med narod, za ostalo inteligenco, zlasti svobodne poklice, se skoro ne zmenimo in prošnje koroških akademikov omalovazujemo, tako da so prisiljeni stradati na Dunaju in pri nas, če naravnost pri tem ne obnemorejo. Naša narodnoobrambna družba bi z večjo delavnostjo lahko dosegla, da bi se med tamkajšnjim našim življenjem vzdrževale šole in slovensko učiteljske, kot imajo Nemci nemškega v Subotici za nemško narodno manjšino. To bi nas edino najprej rešilo narodne smrti na Koroškem. Potem pride še meja nad Mariborom, ona ob Lendavi, in kočevsko vprašanje o teh narodnoobrambnih vprašanjih pri nas manj pišemo in govorimo in še manj storimo. Zato se hočem baš pri teh nekoliko bolj pomuditi.

V Garmischu sneg in tekmovalci

Tako težko pričakovani sneg, čigar pomanjkanje je že ogrožalo zimsko olimpijado, je začel v Garmischu padati razkošno. Torišče zimskih iger je že zopet pravilno belo. Hkratu s snegom pa prihajajo tudi že prvi zunanji tekmovalci. V najboljšem razpoloženju in razboriti prihajajo: Japonci, Svedi in prvi del ameriške ekipe. Vsi udeleženci so navdušeni nad lepoto kraja in naravnost sijajno ureditvijo zimskega stadiona. Največ skrbí je še prizadevala proga za bob vožnje, toda sedaj so vsi brez skrbí in v 10 dneh bo proga za trening že odprta. Z ozirom na dejstvo, da so prva tekmovalca v bobu šele 8. februarja, bo še vedno dovolj časa za pripravo.

Najmanj poznani od vseh udeležencev v Garmischu so Japonci. Evropski narodi se med seboj poznajo in lahko že vnaprej računajo, kdo bo

leden posebni smučarski vlaki, ki po par urah že pripeljejo smučarje na sneg. Klimatične razmere so tam prav tako ugodne kot pri nas in Japonci lahko smučajo ravno toliko časa kot mi. Vulkanska tla japonskih gora pa nudijo smučarjem še nekaj, kar drugod ni mogoče dobiti. Znano je, da so tla tla polna gorskih vrelov in tako si japonski smučarji lahko privoščijo poleg smučanja še toplo kopel.

V Garmischu računajo Japonci največ na svoje skalake in hitrostne drsalce. V skokih so že dosegli marko 70 m. Drsalcem je pa ugodno to, da na severnem Japonskem zamrznejo vsa jezera in tu so trenirali najboljši hitrostni drsalci. Veliko pa stavijo tudi v svojo 11 letno drsalco Etsuko Inada.

Olimpijski zimski stadion v Garmisch-Partenkirchenu.

favorit v tej, kdo v drugi panogi. Vzhodno vprašanje je pa v športu prav tako nejasno kot v politiki. V mislih imamo zadnje olimpijske igre v Ameriki. V Los Angeles so mladi 14 in 15 letni Japonci postavili v plavanju čase, katerim se je čutil ves svet.

V smučanju gotovo ne bo takih presenečenj, toda vendar je zanimivo, na kakšni stopnji je smučarstvo na Japonskem.

Vodja japonske zimske ekipe Saburo Uvasaki, ohenem novinar, je podal zanimivo izjavo o razvoju smučarstva na Japonskem.

Japonci pred svetovno vojno o zimskem športu niso vedeli ničesar in vendar je danes že prodri med najširše mase. Danes je na Japonskem prav zimski šport, ki je zajel vse, iz Tokia vozijo vsak

Avstrijske nade v hitrostnem drsanju

Meddržavno tekmo med Avstrijo in Madžarsko v hitrostnem drsanju je odnesla, kot je bilo pričakovati, Avstrija. Levji delež na zmagi imata znani rekorder v hitrostnem drsanju Maks Stiepl in njegov rojak Karl Wazulek.

Na 5000 m je zmagal Stiepl s časom 8:25.1, drugi pa je bil Wazulek s 8:27.7.

Na 500 m je bil prvi Wazulek v času 44.8; na 1500 m pa je zmagal klub naviva s časom 2:25.2 tudi Stiepl.

Manj uspešno sta startala Nemca Willy Sandner in Heinz Sanus v Namarju proti najboljšim Norvežanom.

Na 3000 m je bil prvi Staksrud (14) v 5:01.2,

Premestitve učiteljev

Belgrad, 14. jan. m. Z odlokom prosvetnega ministra so premeščeni naslednji učitelji in učiteljice:

Andoljšek Frančiška iz Vel. Lašč (Kočevje) v Karlovcu (Kočevje).

Šlibar Anton od Svete gore (Litija) v Litijo (Litija).

Žitnik Maks iz Sevnice (Brežice) na Železno goro (Ljutomer).

Zevnik Franc iz Zg. Tuhinja (Kamnik) v Radočaj (Delnice — savska banovina).

Z ukazom kr. namestnikov so pa premeščeni naslednji učitelji (-ce):

Baskovič Ivan iz Dobriča (Novo mesto) k Dev. Mariji v Brezju (Maribor desni breg).

Bonca Leopold z Železne gore (Ljutomer) v Sevnico (Brežice).

Babnik Altona iz Mokronoga (Krško) v Smihel (Novo mesto).

Bučar Vinka iz Dragatusa (Črnomelj) v Aglešice (Črnomelj).

Blazič Dragotin iz Oovsiš (Radovljica) v Nevle (Kamnik).

Belin Franc iz Moravč v Ligojno (Ljubljana okol.).

Cirman-Kunc Marija iz Dobove (Brežice) v Gornje Pirniče (Ljubljana okolica).

Črnko Karel iz Jarenine (Maribor levi breg) v Resnik (Slov. Konjice).

Einspieler Nikolaj iz Dola (Ljubljana okolica) v Cista-Provo (imotski okraj, primorska banov.).

Einspieler Maksimilijana iz Dola (Ljubljana okolica) v Cista-Provo (imotski okraj, primorska banovina).

Farazin Dragojila iz Dolnje Lendave v Ptui.

Gorišek Simon iz Dol. Lendave (Dol. Lendava) v Hotiče (Litija).

Gole Josip iz St. Vida (Ljubljana okolica) k Sv. Juriju pod Kumom (Krško).

Gaber Ana iz Šent Vida pri Planini (Šmarje) na Vrhniko (Ljubljana okolica).

Ganulks Julija iz Turnišča (Dolna Lendava) v Hotizo (Dolna Lendava).

Gregorc Dragotin iz Toplic (Novo mesto) v Mokronog (Krško).

Hartman Ana iz Loškega potoka (Kočevje) v Zaplano (Ljubljana okolica).

Hiršman Ana od Dev. Mar. v Polju v Ljubljano.

Horn Peter iz Nevelj (Kamnik) k Sv. Petru (Ljubljana mesto).

Herzog Gabrijel iz Buče (Šmarje) v Križevce (Ljutomer).

Herbst Pavla iz Mokronoga (Krško) v Cerklje (Krško).

Hladnik Leopold iz Cerkna (Logatec) v Šent Vid (Ljubljana okolica).

Intihar Alojzij iz Krke (Litija) v Trzin (Kamnik).

Iglič Marija iz Bizelskega (Brežice) v Šmarlno (Litija).

Jarnovič Ivan iz Ligojne (Ljubljana okolica) v Šmarjeto (Novo mesto).

Jaklič Vida iz Gerlic (Murska Sobota) v Moste (Ljubljana mesto).

Jenico Ljudmila iz Trziča (Krško) v Mirno (Novo mesto).

Kren Ana iz Verdrenge (Kočevje) v Kočevsko Reko (Kočevje).

Kodrič Vladimir iz Brežic (Brežice) v Kočevje (Kočevje).

Kristan Zmagoslav iz Slov. Bistrice (Maribor desni breg) v Maribor levi breg.

Knapič Janko iz Kapel (Brežice) v Radence ob Kolpi (Črnomelj).

Kabaj Olga iz Cerkelj v Kulo (Slavonska Požega — savska banovina).

Kovič Marija iz Moravč (Kamnik) v Radmožanci (Dol. Lendava).

Kavčič Dragotin iz Zabnice (Škofja Loka) v Trebelno (Krško).

Kosec Ana iz Trebenj (Novo mesto) v Mengeš (Kamnik).

Kabaj Ljudevit iz Cerkelj (Krško) v Kulo (Slavonska Požega — savska banovina).

Lazar Anica iz Mengša (Kamnik) v Domžale (Kamnik).

Lapajne Ana iz Zirov (Logatec) v Kamnico (Maribor levi breg).

Lampi Pavla iz Krškega (Krško) na Vič (Ljubljana mesto).

Lomšek Anton iz Bušeče vasi (Krško) na Ježico (Ljubljana okolica).

Lužnik Franc iz Skomarja (Konjice) v Celje.

Lešnik Mirko iz Marenberga (Dravograd) v Negovo (Ljutomer).

Malešič Janko iz Žetal (Šmarje) v Mekinje (Kamnik).

Milavec Josipina iz Unca (Logatec) na Rakek (Logatec).

Meliva Ana iz Unca (Logatec) k Sv. Marjeti na Drav. polju (Maribor desni breg).

Musek Ljudevit od Sv. Vida (Ptui) v Ptui.

Musek Antonija od Sv. Vida (Ptui) v Ptui.

Mihelič Ivan iz Črnuč (Ljubljana okolica) v Dobriče (Novo mesto).

Mihelič Stanislav iz Črnuč (Ljubljana okolica) v Dobriče (Novo mesto).

Mikulič Ida iz Leskovca (Krško) v Globoko (Brežice).

Mrak Josip iz Mengša (Kamnik) v Stari trg (Črnomelj).

Mrak Marija iz Mengša (Kamnik) v Stari trg (Črnomelj).

Mihelič Vikard od Dev. Mar. v Polju (Ljubljana okolica) na IV. drž. moško osnovno šolo v Ljubljani.

Möderndorfer Vinko od Sv. Jurija pod Kumom (Krško) v Ljubljano (Ljubljana okolica).

Mihelič Ivan iz Predoselj (Kranj) v Krko (Litija).

Minkaš Avgust iz Ljubljane (Ljubljana mesto) v Litijo (Litija).

Majcen Friderik od Sv. Urbana (Ptui) k Mariji Snežni (Maribor levi breg).

Papler Marija iz Vodic (Kamnik) v Škofjo Loko (Škofja Loka).

Primožič Janez iz Mekinje (Kamnik) k Dev. Mar. v Polju (Ljubljana okolica).

Pečarič Jerica iz Studenca (Krško) v Smihel (Novo mesto).

Porenta Antonija iz Trebeljna (Krško) v Šent Vid (Ljubljana okolica).

Porenta Viktor iz Resnika (Konjice) v Šent Vid (Ljubljana okolica).

Pogačar Frančiška iz Mavčič (Kranj) v Moste (Ljubljana mesto) s tem, da dela na zasebni osnovni šoli s pravico javnosti v Lichtenurnu.

Pogačar Andrej iz Trebeljnega (Krško) v Kamnik (Kamnik).

Prijatelj Josip iz Golenice (Kočevje) v Velike Lašče (Kočevje).

Pečnik Josip iz Velike doline (Krško) v Trbovlje (Laško).

Pirc Štefanija iz Ljubljane mesto v Maribor levi breg.

Praznik Julija od Sv. Lovrenca (Celje) v Celje.

Petelin Albin iz Škrinj (Kočevje) v Škofjo Loko.

Poljšak Srečko iz Dragatusa (Črnomelj) v Presko (Ljubljana okolica).

Pajtlar-Leskovec Pavla iz Loža v Ljubljano s tem, da dela na banski upravi.

Požar Ladislav iz Most (Ljubljana mesto) v Lijevo-Sredičje (srez pisarovinski, savska banovina).

Praprotnik-Šabec Angela z Gore (Kočevje) na Sinji vrh (Črnomelj).

Pirnat Janez iz Borovnice (Ljubljana okolica) v Kostanjevico (Krško).

Resman Mihaela iz Učke (Krško) v Toplice (Novo mesto).

Rusjan Albrozij iz Vuzenice (Dravograd) v Ptui (Ptui).

Rigler Franc iz Hotiča (Litija) v Jevnico (Litija).

Rihar Franja iz Horjula (Ljubljana okolica) v Šent Vid (Ljubljana okolica).

Rajc Valerija iz Bohinjske Srednje vasi (Radovljica) v Vodice (Kamnik).

Rot Leopoldina iz Telča (Krško) v Slovenjske Konjice (Konjice).

Rot Angela iz Šmihela (Gornjičgrad) v Šent Pavel pri Preboldu (Celje).

Rajnar Bogumil iz Ljubnega (Gornjičgrad) v Št. Rupert (Laško).

Rajnar Lucija iz Ljubnega (Gornjičgrad) v Št. Rupert (Laško).

Sajovic Marija iz Trboj (Kranj) v Šmartno (Kranj).

Strah-Zupančič Leopoldina iz Karlovice (Kočevje) v Velike Lašče (Kočevje).

Sore Amalija iz Loškega potoka (Kočevje) v Črnomelj (Črnomelj).

Sancin Josip iz Tišine (Murska Sobota) v Vodice (Kamnik).

Soršak Alojzija iz Prevalj (Prevalje) na Pobrežje (Maribor desni breg).

Sel Ivan od Sv. Lovrenca na Drav. polju (Ptui) k Sv. Barbari v Halozah (Ptui).

Škerjanc Mara iz Trnja (Dolna Lendava) v Gornjico (Dolna Lendava).

Šušteršič Fran iz Sromelj (Brežice) v Rako (Krško).

Švara Ernest od Dev. Marije v Polju (Ljubljana okolica) k Sv. Križu (Litija).

Šerbec Josip z Viča (Ljubljana mesto) na nemško manjšinsko šolo v Ljubljani.

Škeč-Alholcer Bogumila z Doba (Kamnik) v Selahinje (Novo mesto).

Trošt Franc od Dev. Marije v Polju (Ljubljana okolica) v Šmihel nad Mozirjem (Gornjičgrad).

Tovstovrnik Ljudmila od Sv. Andraža v Slov. goricah (Maribor levi breg) v Svetli potok (Kočevje).

Tuhac Jakob od Sv. Ane v Slov. goricah (Maribor levi breg) v Trbonje (Dravograd).

Vidmar Gabrijel od Sv. Lenarta (Laško) v Trzič (Kranj).

Veber Franja iz Starega trga (Logatec) na Drenov grič (Ljubljana okolica).

Valenčič Milica od Sv. Florijana (Šmarje) v Spodnjo Slivnico (Ljubljana okolica).

Vreček Alojzija iz Mežice (Prevalje) v Maribor levi breg.

Vidic Anton iz Šmartna (Kranj) v Zabnico (Škofja Loka).

Zorn Leopoldina iz Toplic (Litija) k Dev. Mar. v Polju (Ljubljana okolica).

Zemjak Ottilija iz Poljane (Logatec) v Orehovo (Novo mesto).

Završnik Altona iz Most (Ljubljana mesto) v Vodice (Kamnik).

Znidarčič Rudolf od Sv. Ruperta (Laško) v Črnuče (Ljubljana okolica).

Znidarčič Angela od Sv. Ruperta (Laško) v Črnuče (Ljubljana okolica).

Zivko Janko iz Studencev (Maribor desni breg) na Pobrežje (Maribor desni breg).

Žebel Alfred iz Gornjega grada (Gornjičgrad) k Sv. Primožu (Gornjičgrad).

Družabni večer banovinskih nameščencev

V soboto zvečer so imeli banovinski nameščenci v dvorani hotela Miklič svoj družabni večer, katerega je pripravilo društvo banovinskih nameščencev, ki načeljuje višji računski inšpektor Joža Pire.

Banovinski nameščenci so se čutili posebno počaščene, da je prišel med nje tudi ban dr. Natlačen, ki ga je spremljal tajnik dr. Kovačič. Ze prej je prisel tudi podban dr. Majcen in načelniki vseh oddelkov. Večer je otvoril prof. dr. Vinko Sarabon s predavanjem o kolonialni politiki. V zanimivi obliki je orisal zakulisno delovanje velesil, posebej še one akcije, ki so v zvezi s sedanjimi boji v Afriki.

Po predavanju je nastopil nalašč zato improvizirani pevski zbor, ki je zapel lepe narodne pesmi, nakar je zaigral orkester ter s svojimi poskočnicami dvignil razpoloženje. Posebno živahno pa je bilo v lovski sobi, kjer je stopila v akcijo harmonika in kjer je imela glavno besedo mladina.

CELJE

Celjski tisk. Ob novem letu lahko tudi napravimo bilanco o našem tisku. Po tej bilanci izhaja v Celju 10 raznih listov. Prvi je največji in najbolj razširjen slovenski družinski list »Mladika«, trije listi so strokovni, trije nabožni, dva politična in en reklamni.

Českoslovaški tekmovalci

Českoslovaški olimpijski odbor je imel sinoči sejo. Razpravljali je o sestavi českoslovaškega moštva za zimsko olimpijado v Garmisch-Partenkirchenu. Českoslovaški tekmovalci se odpeljejo 1. februarja. Uradno českoslovaško moštvo bo število 13 mož. Doslej sta v njem samo Savylek in ga. Hrubá, in sicer za umetno drsanje, za hitrostno drsanje pa Turnovski in Solovjev.

JAPONSKA OLIMP. EKIPA V BERLINU

Japonski sportniki, ki se bodo udeležili tekem na zimski olimpijadi v Garmisch-Partenkirchenu, so prišli danes v Berlin s sibirskim ekspresom, in sicer z zamudo nekaj dni, ker je vlak zadržala huda sibirski zima.

drugi Egnestangen v 5:02. Sandner je bil s časom 5:10.1 šele šesti.

Na 500 m je zmagal Egnestangen z 43.6. Sandner in Sanus sta bila s časom 46.5 in 47.11 in 12.

Finska reprezentanca v Garmisch-Partenkirchenu.

Prejšnji teden se je vršil v Sotkama tek na 18 km, ki je bil obenem tudi izločilni in je pokazal, kdo bo tekmoval v Garmisch-Partenkirchenu. Najboljši čas dneva je dosegel Sulo Nurmela, znan iz lanskega nemškega prvenstva z 1:12.40. Na drugo mesto je nepričakovano prišel I. Ilkanen z 1:15.15, sledi M. Lähde z 1:13.40, četrti Klas Karpinen.

Vsi štirje bodo zastopali finske barve na zimskih olimpijskih igrah.

Predsednik Roosevelt

Pravna fakulteta washingtonske univerze v Ameriki je doslej le dvakrat podelila diplomu častnega doktorja. Prvo tako diplomu je prejel prvi predsednik Jurij Washington, za njim pa edinole sedanji predsednik Roosevelt. Ko je Roosevelt prejel diplomu, je imel tudi govor, v katerem je primerjal ustvarjalce nekdanje Amerike s socialnimi delavci današnjih dni. Ta govor pa ni ohranjen in napisan cel, javnost ga pozna le delno, toliko, kolikor so si ga navzoči častniki mogli zapomniti. Od takrat dalje se je uvedla navada, da morajo stenografi beležiti vsak predsednikov govor, četudi je uradni govor značaja in za kar ima predsednik vedno govor točno napisan. Pri tem pa se prav lahko zgodi, da v govor vplete tudi nenapisane misli, ki se mu ob govorjenju rode.

Roosevelt je dober govornik

Veliko svojo zmožnost kaže Roosevelt v svojih nastopih: njegovi govori so odlični in vedno aktualni. Pri vsaj svoji govorniški sili pa govori mirno in preprosto. Enako preprosto je Roosevelt v svojem zasebnem življenju, v obleki, jedi in pijaci. To pravilo pa ne velja za njegovo delo. Sicer je njegova navada, da mu morajo zajtrk prinesiti kar v posteljo, vendar so zajtrki pridelani časopisi. Največkrat mu ob tej priliki njegov zasebni tajnik poroča o najnovejših zadevah.

In vesten delavec

Če biva v Washingtonu, dela Roosevelt po osem ur dnevno v svoji pisarni. Bere, piše, narekuje, še več pa telefonira. Službene akte rešuje sproti.

Ko se je njegov prednik Hoover naselil v Beli hiši, je privedel s seboj tri zasebne tajnike in petdeset uradnikov za svoj predsedniški urad. Roosevelt pa je vse delo pospešil, v svoj urad je postavil preko sto petdeset ljudi, ki jih vsak dan redno nadzoruje. Načelniki

uradov mu morajo vsak dan poročati o svojih poslih, odnosno mu morajo predložiti poročila v obliki memorandumov, ki pa nimajo službenega značaja.

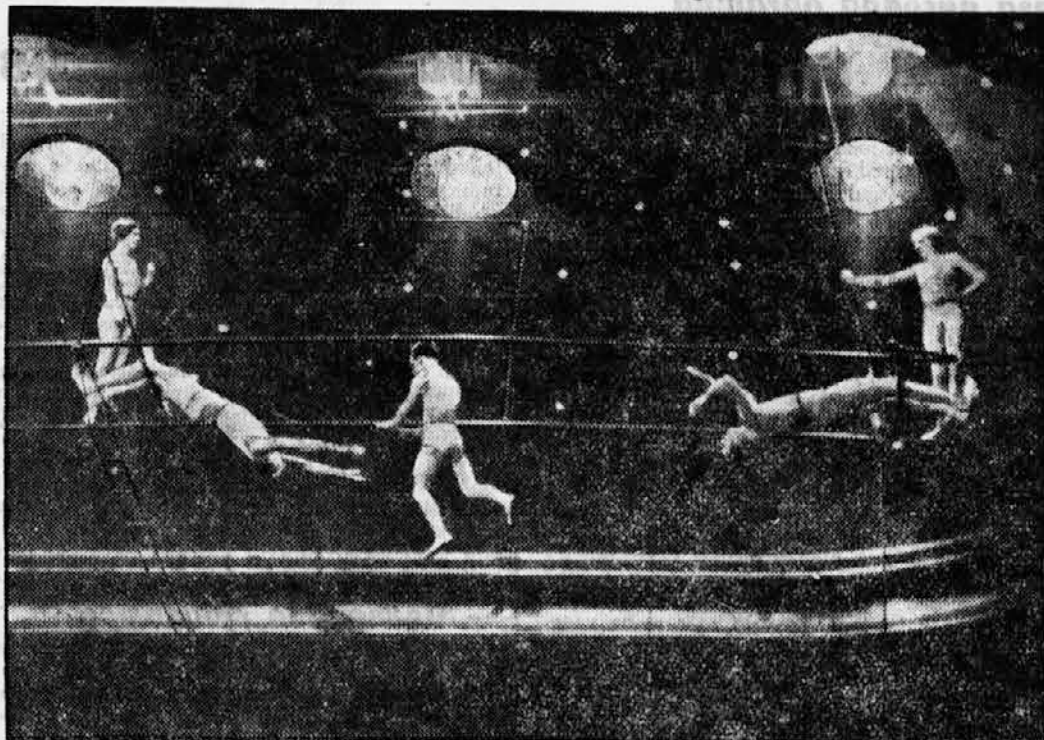
Roosevelt osebnim obiskom ni nič kaj naklonjen. V prvih letih svojega predsedništvaja mu ni manjkalo neplačanih svetovalcev, ki so mu prinašali vsemogoče nasvete za ozdravljenje ameriškega gospodarstva in pokončanje krize. Kasneje se je znal hitro otresti teh neveselnosti.

Svojih govorov ne začneja, kakor je navada, z nagovorom na poslušalce, temveč z »moji prijatelji«. Ni to bogzna kako pomembna novost, vendar pomeni prelom s stoletno tradicijo. Po njem se je ta novost uvedla vsesplošno v ameriško življenje ter Rooseveltu samega napravila zelo popularnega.

Največje svoje delo je Roosevelt začel tam, kjer ga je bilo najbolj treba, česar pa bi se marsikdo najbolj izogibal. Posvetil se je delu za ozdravitev težkih gospodarskih razmer, izdal pomembne zakone, vendar si je s tem nakopal ne samo nasprotovanje, temveč še večje sovražstvo kapitala, v čigar področje so se novi zakoni najbolj zadirali. Usoda teh zakonov nam je znana, najvišje Zvezno sodišče jih je razveljavilo kot nezakonite. Kljub temu njegov ugled med širokimi plastmi Amerikancev ni padel, še celo zrastle je.

Njegova služba

Prava predsednikova funkcija je politična. Najprej je njegova naloga, da daje smer politiki, za kar mora prejeti odobrenje v parlamentu. Potem mora po teh smernicah uravnavati vso notranjo in zunanjo politiko. Nič lažja ni tretja njegova naloga, naloga načelnika najvišjega upravnega aparata na vsem svetu. Nikakor ne smemo misliti da to svojo funkcijo vsi v enakem obsegu, kakor vsi drugi plačani načelniki, gotovo pa je, da si v vseh pomembnih zadevah pridrži končno odločitev.

Artisti v cirkusu

Josephina Baker — in Abesinija

Jožefino Bakerjevo, mulatsko plesno zvezdo, je prinesel na površje blazni čas zabave po vojni. Postala je čez noč zvezda, ki je s svojimi kanibal-skimi plesi spravljal v začudenje, navdušenje ali razburjenje vso Evropo in Ameriko. Ponekod so jo spremljali tudi škandali, za katere so poskrbeli dostojni ljudje, ki jih je bilo kljub povojni denar-ni omami še zmeraj nekaj na svetu. Zvižganje, bele misli, demonstracije, vse to je spremljalo plesne pohode črne zvezde. Njene gramofonske plošče in spomine so prodajali v stotisočih izvodov. Imela je uspeh tudi v filmu. Ko človek zaboga in zaslovi, ga pogosto prime želja, da bi videl kraje, kjer je prebil detinska leta. Tako se je tudi Josephina Baker domislila umazanih new-yorskih zakotij, kjer je živela, preden je prišla v Pariz, ki ji je prinesel slavo. Zato se je na varni »Normandie« odpravila s svojimi dragulji in psi v Ameriko. Seveda, je še naprej živela v svoji pariški slavi in godilo ji je, da so se častniški fotografi kar tepli za njo, takoj, ko je pristala »Normandie« v New Yorku. Ko bivališče si je izbrala prvorazreden hotel, kar je oskrbel njen judovski menažer. Toda, ko sta prišla v hotel, ni hotel nihče več vedeti o kaki polji. — Bojazljivi obrazi, umikanje in nazadnje priznanje: »Poglejte, milostiva, toda mi ne sprejemamo gostov z juga.« Ta trenutek se je Bakerica spet domislila, da velja v Evropi sicer za plesno kraljico, v Ameriki pa ni kljub svoji evropski slavi nič drugega ko navadna mešanica, napoln zamorka, ki ji je dostop v boljšo družbo zaprt, čeprav je poročena z italijanskim grofom Abadonijem. Pobegnita je na cesto v hrušč Broadwaya, plašna, ponižana, blodeča okoli in je gorela sramota — dokler ni našla pribežališča v Harlemu, newyorskem zamorski četrti. Drugi večer je pa kljub temu doživela silen uspeh v gledališču, beli New York se je ni mogel n- gledati. Noč pa je prebila v črnem ghetu, v Harle-mu, v spominih na detinstvo in revščino. Noben

lokal ni bil zanj odprt; zgodilo se ji je tako, kakor slovitemu zamorskemu pevcu in plesalcu Paulu Robersonu, ki so ga pred letom dni z raz-bitno glavo vrgli iz belega predmestnega lunch- rooma. A celo rojaki iz Harlema so bili do nje mrzli in sovražni. Drugo jutro so presenečeni brali v listih: »Josephine Baker — izdajalka«. Javno se je zavzela v abesinsko-italijanskem sporu za Ita-lijo in steni izdala vesoljni črni rod. Po pošti so takoj prvo jutro prišla grozilna pisma. Če ste poročili Italijana, ni treba zato izgubiti pameti: in nihče ne bo postal bel, tudi če gre v tabor belcev.

Zanimiva zgodba o narodni samozvesti za-morcev, Josephine je pripoveduje reporterjem, ne da bi se zavedala njenega pomena in pomena tega, kar se ji je primerilo. Tudi zanimivo.

Moskovski „detektiv“

Pred nekaj tedni so v Moskvi aretirali ne-kega Travkina in njegovega pomočnika Brinje-rova. Travkin je imel namreč navado, da je redno vsak dan hodil v hranilnice in opazoval ljudi, ki so prišli dvigat svoje prihranke. Ko je takšnega človeka izvohal, mu je sledil na ulico, pristopil k njemu, ga strogo službeno nadržal ter zahteval od njega, naj se mu kot detektivu legitimira. Ker v Sovjetiji ni šala upirati se takim ljudem, so se žrtve seveda brez obotavljanja pokorile povelju dozvednega detektiva, ne da bi prej od njega zahtevale legitimacijo ter se prepričale, je li Trav-kin v resnici v službi oddelka tajne policije.

Travkin je pregledal osebne dokumente, pre-meril strogo nesrečnika od nog do glave in mu zapovedal, naj mu sledi na policijo. Spotoma mu je moral izročiti vse dragocenosti z denarjem vred, za kar je prejel nesrečnik tolažbo, da mu bo potrdilo izdal policijski urad sam.

Travkin je nato pozval »aretiranca« v bližnjo delikatesno trgovino, odkoder je telefoniral na policijo. Avtomatično je pozval številko, ki je sploh ni bilo v seznamu ter »aretiranca« nato spo-ročil dovoljenje policije, da si sme v trgovini ku-piti nekaj živeža za zapor. Medtem ko je oni ku-poval sadje in kruh, je Travkin zginit iz trgovine brez sledu.

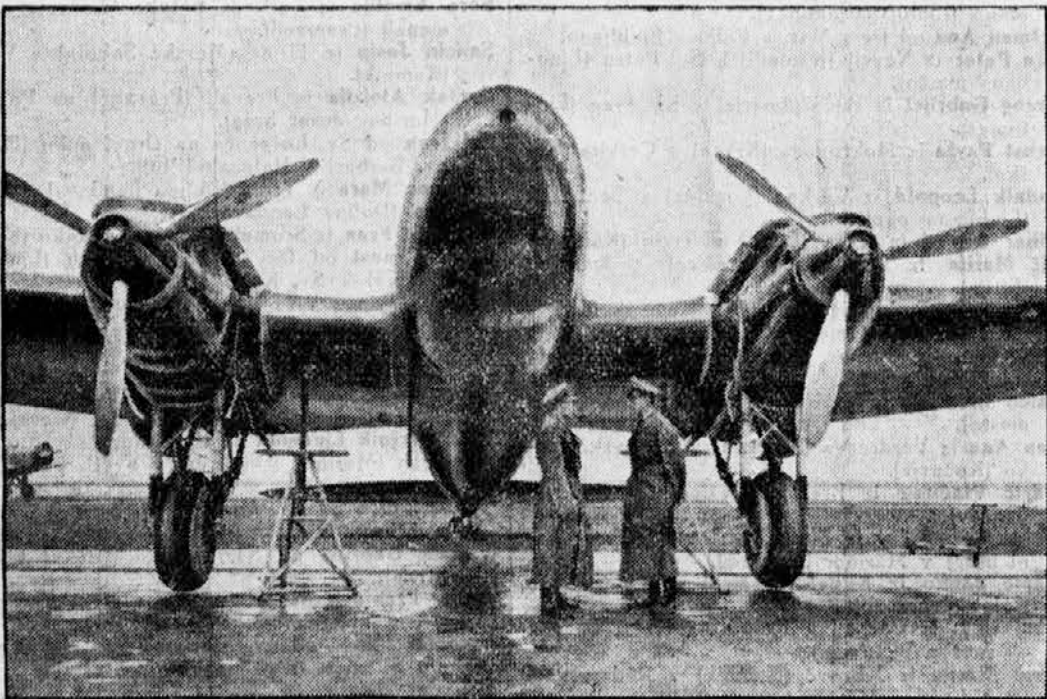
Pri zaslišanju na policiji je Travkin priznal, da se mu je ta trik posrečil trinajstkrat, šele pri štirinajstem je zadel na odpor, ker je »aretiranec« zahteval od njega detektivsko legitimacijo. Ker je seveda ni imel, je bil aretiran. Med svojimi žrtvami je Travkin navedel ne samo preproste ljudi, temveč tudi umetnike, profesorje in inžen-jerje. Denar, ki ga je odvzel žrtvam, je porabil sam, dragocenosti pa je prodajal njegov pomočnik Brinjerov zlatarjem.

Smučarski dinar

za pripravo naše udeležbo
na zimski olimpijadi 1936
1 + 1 + 1 . . . = 100.000 —

Josephine Baker

Najnovejša orjaško nemško potniško — vojno letalo.

Prehrana po paragrafih

Sovjetski narodni komisariat za notranjo trgovino je izdal odlok, s katerim se razdele vse narodne kuhinje, restavracije in kavarne kakor tudi vsa druga podjetja, ki se bavijo z javno prehrano, po izbiri jedi in cen v tri vrste. V prvo spadajo kuhinje in buffeti v tvornicah, obratih, šolah in univerzah, kjer ku-pujejo svojo hrano v glavnem delavci, solarji in akademiki. Jedilni listi teh kuhinj morajo imeti stalno na programu kosila z mesom, ki je zanje določila cene posredna odredba sveta ljudskih komisarjev. Za javnost namenjene ku-hinje in avtomati spadajo v drugo vrsto. V teh je izbor jedi že bogatejši. Gost bo mogel na-ročiti, kolikor bo hotel. Poleg teh kosil morajo imeti tudi taka brez mesa z najvišjo ceno do enega rublja, razne ribe in mesne jedi do treh rubljev. V tretjo vrsto spadajo kavarne in re-stavracije višje vrste, ki so odprte vso noč. V

teh lokalih bodo gostom na razpolago vse spe-cialitete. Razdelitev na tri kategorije bodo izvršili do 1. marca letošnjega leta.

V kratkem času bodo v Sovjetski Rusiji odprli 54 vzornih, vsem pristopnih restavracij druge vrste. Poleg tega nameravajo v teku letošnjega leta odpreti po raznih krajih Rusije še 120 takih restavracij in avtomatov ter 50 kavnih tretje vrste.

Po tem odloku bodo odprli po vseh mestih tako zbrane hitre kuhinje, kjer se bo prodajalo meso, ribe, sadje in gotove jedi. V Moskvi bodo eno takih kuhinj odprli v prostorih nekdanjega Tolšina.

Ta nov način ureditve javne prehrane so sovjeti uvedli največ zato, da bi povečali tujski promet, ki je največkrat bolehal prav radi tega, ker se tuje ni mogel privoščiti, česar bi si pozelel.

U 38

14
Fustolovčine nemške podmornice v svetovni vojni

Vedel sem, da bodo nekateri moji tovariši obsojali moje obnašanje. Med kapitani podmornic so bila tedaj čisto ostra nasprotja, kako postopati s kapitani takih ladij, ki se nam zoperstavijo z orožjem.

Jaz sem vedno zagovarjal človekoljubno po-stopanje s kapitani trgovskih ladij in sem se po tem tudi dejansko ravnal. Pozneje sem se zado-voljil s tem, da sem take kapitane kot ujetnike poslal v Nemčijo. Če bi bil strogo postopal z njimi, bi prišlo tudi do prekega sode in tedaj bi se o tem, sicer upravičenem, vendar pa strogem po-stopanju hitro razvedelo med trgovskimi kapitani po svetu in naš posel — to se pravi, naša trgovin-ska vojna bi bila zelo otežena. Tako pa so kapitani vedeli, da mi lo postopoma z njimi in so se zato večji del prostovoljno udajali.

Ta prva bitka s parnikom »Woodfieldom« me je prepričala, da trgovinska vojna s topovi ni lahka, če se sovražnik brani s topovi.

Posadka na ladji ni mnogo pomagala v boju. Dobro. Toda vsaka posadka ni enaka. In če bi mornarji vedeli, da jih v vsakem primeru čaka smrt, potem je gotovo, da bi se rajši borili do skrajnosti, kot pa da bi jih pozneje po prekem sodu postrelili.

Kapitana sem izpustil in poslal Wendlandta na ladjo »Woodfield«, pogledat, če bi bilo na njej še kaj papirjev, važnih za nas.

Wendlandt, ki je bil poprej častnik pri trgov-ski mornarici, je poznal vse umetnosti, kako čim boljše skrivati papirje na trgovski ladji. To znanje mu je na »Woodfieldu« izvrstno pomagalo. Splezal je v spremstvu enega moža na parnik in našel v njem zapечатeno pismo angleškega mornariškega poveljstva v Gibraltarju. V tem pismu je povelj-svo svetovalo trgovskim kapitanom, po kateri poti

naj vozijo s parniki od Gibraltarja do Malte, da jih ne bodo nadlegovale nemške podmornice.

To je bilo naravnost sijajno! Zdaj je bila moja vest glede zadolžnice za pideset tisoč ton že nekoliko lažja.

To pismo nam je zelo koristilo, kajti odšli smo takoj na delo ob navedeni poti in smo do-segli velike uspehe.

Parnik »Woodfield« smo seveda potopili. Nastopili so krasni dnevi.

Vojna v Sredozemlju je bila mnogo manj ne-varna kot v Severnem morju, čeprav smo se mo-rali šele privaditi borbi s topovi. Toda stvar nam je šla dobro od rok in po kratkem času so znali moji mornarji tako dobro streljati s topovi, kot bi se nikoli ne bili utili kaj drugega. Najboljši med vsemi pa je bil naš kuhar.

Vselej, kadarkoli smo prisilili kak parnik, da se nam je vdal, je skočil naš kuhar prvi na tujó ladjo in pregledal kuhinjo. Če je bila jed, ki so jo pripravljali, dobra, smo še nekoliko počakali s potapljanjem, da je kuhar skuhal jed do kraja.

Nekoč je bil v peči take ladije pravkar na-sajen sveži kruh. Naš kuhar ga je spekel do kraja in šele potem smo navrtali ladjo.

Na vseh parnikih v Sredozemlju smo našli vino, na francoskih parnikih izvrstne konzerve, ze-lenjad, gobe, meso in ribe. Vino je našlo pri nas najboljše odjemalce in enemu izmed podčastnikov smo poverili nalogo, da je plen vselej pravično razdelil med možstvo.

Častniki niso vzeli ničesar drugega kot jed in pijačo za svojo kuhinjo, kvečjemu še kako za-stavo, granato ali kaj podobnega kot spominski predmet.

Povedati vam hočem še neki dogodek iz prve-ga dneva, ki smo ga prebili za Gibraltarjem, ko smo potopili parnik »Woodfield«.

Še medtem, ko smo potapljali angleški parnik, smo od Gibraltarja sem opazili nov oblak dima. Takoj smo se potopili.

Iz oblaka dima se je kmalu prikazal parnik, na katerem je ponosno plapolala japonska zastava. Na njegovem krovu nisem mogel opaziti kakih to-pov, zato smo se dvignili tesno za njim in ga s strelom opozorili nase.

Znano mi je bilo, da so Japonci pogumni ljudje, zato sem bil prepričan, da bodo skušali pognati parnik nad nas. Toda motil sem se. Kapitan je bil kmalu s svojim rešilnim čolnom poleg naše pod-mornice in globoko iz čolna so se ozirali v stolp rumeni mornarji z ozkimi očmi. Kapitan mi je pre-dal svoje papirje; pri tem pa, ko je vstal, sem opazil, da ima pod seboj še nekako torbo.

»Prosim,« sem mu zaklical, »izročite mi še tisto usnjeno torbo!«

Mali kapitan s stvimi lasmi in z angleško pri-striženo brado mi je zaklical:

»Oh, saj to ni nič važnega; moja zasebna last-nina!«

Pomignil sem enemu svojih mož, naj mi pri-nese torbo. Bila je polna japonskega papirnatega denarja, več tisoč jenov.

Mali kapitan je gledal z žalostnim nasmehom proti meni in ko sem mu hotel torbo vrniti, se je sicer še vedno smejljal, a po rjavih licih sta mu pritekli dve solzi.

»Je to v resnici vaša zasebna lastnina?« sem ga vprašal.

»Kapitan,« je odgovoril, »ta denar sem si na-hranil v tridesetih letih mornarskega življenja. Če mi vzamete to, bom uničen s svojo družino vred.«

Vrnil sem mu torej denar v čoln. Za teh nekaj tisoč jenov naša država ne bo dosti bogatejša.

Mali mož je bil srečen. Potipal je svoj jopič in izvlekel iz njega debelo dozo za smotke. Bila je polna najboljših smotk z otoka Sumatre.

»Prosim, izvolite! Vzemite si smotke za spo-min name!«

Takoj sem si našel smotko, ostale pa sem razdelil med možstvo. Japonci so medtem vse svoje rešilne čolne spustili z ladje in veslali proti maro-kanski obali.